

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

Pikk tee e-raamatust e-õpikuni

Mart Laanpere
TLÜ haridustehnoloogia keskuse juhataja

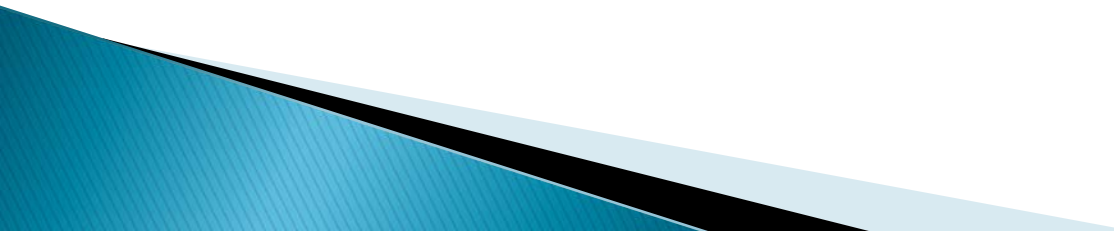
M. Duchamp "The Fountain"

Mis teeb asjast õpiobjekti?

- ▶ Pedagoogiline otstarve
- ▶ Metandmed
- ▶ Muud tunnused:
 - Taaskasutatavus
 - Granulaarsus
 - Kestvus
 - Käideldavus
 - Kohandatavus
 - Koosvõime

Mis teeb raamatust õpiku?

- ▶ Meedium/infokandja on sama (paber, köide)
 - ▶ Formaati on sama
 - ▶ Ärimudel on sama
 - ▶ Üksnes “žanrilised” erinevused, kitsas sihtrühm ja spetsiifiline kasutamise kontekst
-

Aga e-raamat ja e-õpik?

- ▶ Väidan, et e-õpik erineb tulevikus oluliselt tüüpilisest e-raamatust mitmes punktis:
 - Meedium/infokandja (Little Brother “SchoolBook”)
 - Formaat (vrd. staatiline vs. dünaamiline veeb)
 - Ärimudel
 - Rääkimata žanrilisest erinevusest ja rakendamise kontekstist

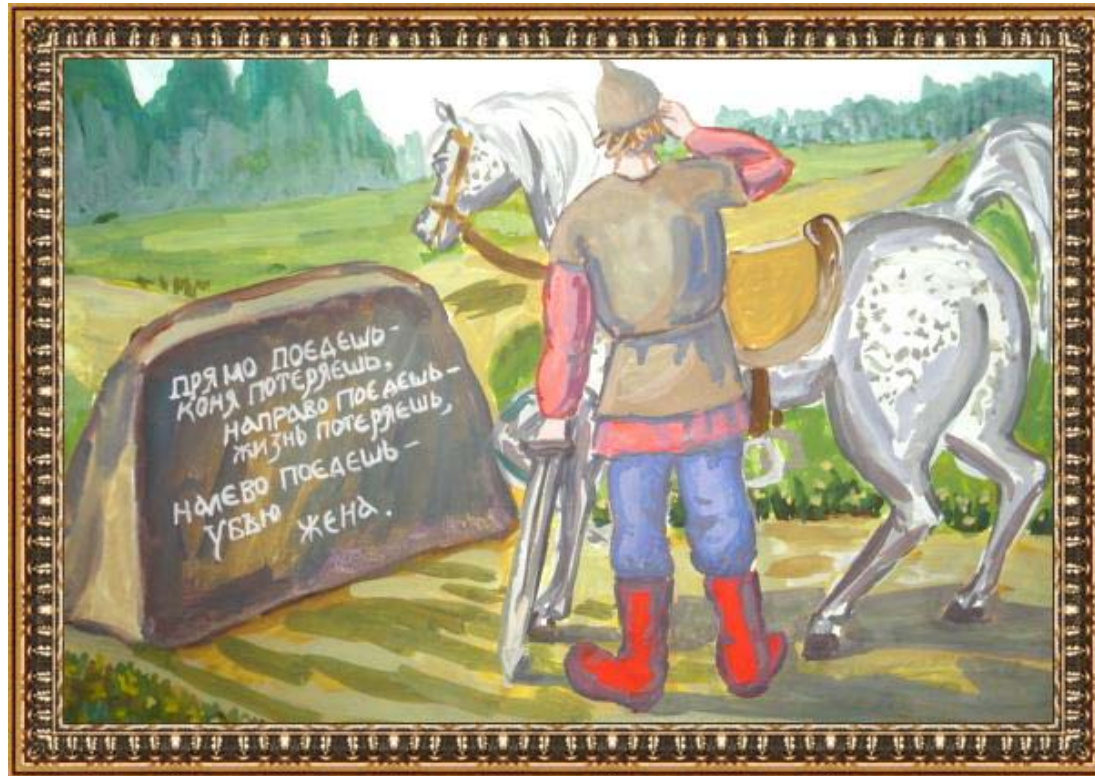
Mis on e-raamat?

- ▶ trükkimiseks loodud, kuid väljatrükkimata jäetud PDF-fail?
- ▶ suvaline digitaalses formaadis raamatumahus tekst (Gutenbergi txt, blogi, veebileht)?
- ▶ multimeedia-fail (nt. ClassToolsi Flash-mäng)
- ▶ Iga fail, mida e-luger “süüa oskab”?
- ▶ erinevatel digitaalsetel platvormidel (arvuti, mobiil, tahvel) lugemiseks disainitud mahukam tekst spetsiaalses formaadis (ePub, mob)?
- ▶ Põhijooned: monoliitsus, jaemüük lõpptarbijale

Mis teeb e-õpiku eriliseks?

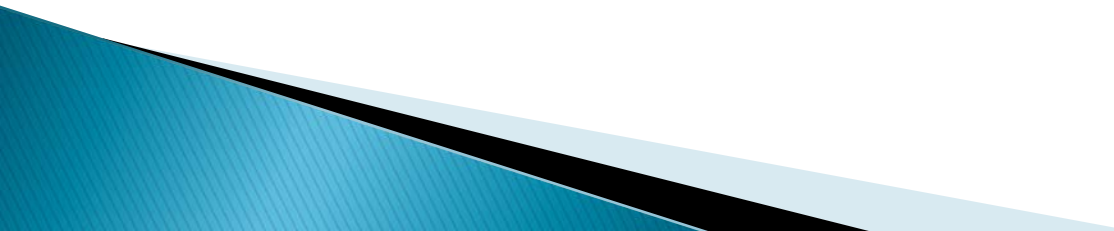
- ▶ Kuna e-õpik on “suur õpiobjekt”, siis:
 - Taaskasutatavus
 - Granulaarsus
 - Kestvus
 - Käideldavus (s.h. ligipääsu reguleerimine)
 - Kohandatavus, s.h. personaliseeritavus
 - Koosvõime (nt. õpihaldussüsteemidega)
- ▶ Spetsiifilised alam-formaadid (nt. testid)
- ▶ Teistsugune turg (hulgimüük)

E-õpiku kolm tulevikku

1. E-raamatu jälgedes
2. E-teaduskirjenduse jälgedes
3. Oma rada

Senine areng oma rada pidi

- ▶ Õpiobjektid, metaandmed, standardid
 - ▶ IMS Content Packaging
 - ▶ SCORM
 - ▶ Common Cartridge
 - ▶ iCoper: kursuse “e-õpiku” kompileerimine pädevustest/õpiväljunditest lähtudes (IMS LD)
 - ▶ Lahendamata: ärimudel, formaadid, meedium
-

Kokkuvõtteks

- ▶ E-õpik on tulevikus tõenäoliselt oluliselt rohkem erinev tüüpilisest e-raamatust, võrreldes vahega tänaste õpikute ja raamatute vahel
 - ▶ Hetkel on veel lahti mitmed erinevad arengustsenaariumid
 - ▶ Hea eeltöö on tehtud osade tehniliste spetsifikatsioonide loomisega
 - ▶ Lahendustest ollakse kaugel e-õpiku ärimudelite, formaatide ja meediumi osas
-